

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár 1 évre 8 pengő.

Postatakarékpénztári csekkszám: 43.916.

FŐSZERKESZTŐ: D. DR. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SANDOR.

A föld törvénye és a vetőmag törvénye

Vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettes kenderesi temetésén
elmondotta Révész Imre püspök

Életnek fejedelme, dicsőséges Úr Jézus Krisztus,
Te vagy minékünk mind életünkben, mind halálunkban
egyetlen nyereségünk és fő vigasztalásunk! Ámen.

Főméltóságú Kormányzó Úr,
melyen tisztelt gyászoló család és gyülekezet!

A boldog feltámadás reménysége alatt szőljön
hozzánk még egyszer a búcsúvétel fájdalomában Istennek
vigasztaló örök ígéje.

Szent János evangéliuma 12. részének 24. versében
ezek Urunk Jézusnak szavai: „Bizony bizony
mondom néktek: Ha a földbe esett
gabonamag el nem hal, csak egymaga
marad; ha pedig elhal, sok gyümölcsöt
terem.”

Ismét meg kellett tehát nyílnia az ősi földnek,
hogy befogadjon Valakit, akit ennek az ősi földnek
népe és ennek a drága családi hajléknak lakói be-
másképpen vártak haza!

A földdel együtt pedig megnyitották a szívek is.
A fájdalom villámekéje hasított rajtuk véres barázdát.
De most ott áll fölöttük az Örök Magvető és szelíden
kérde: Befogadjátok-e az én ígémet, mint egyetlen
vigasztalást és befogadtok-e az ígében Engem, az egyetlen
orvost?

Ó, nem látjátok-e, testvéreim, hogy az Ő ígéje,
mint villámát már kiontott viharfelhőből a napsugár,
reáragyog erre a sötétségbe merült magyar földre és
egyszerre világosítja meg számunkra a föld tör-
vényét és a vetőmag törvényét?

A föld törvénye az, hogy fel kell hasogattatnia,
mert áldást csak úgy teremhet. A földi áldások áldását:
az erős, egységes és győzhetetlen nemzeti életet pedig
a föld csak úgy teremheti meg, ha folyvást vérrel és
könnyel termékenyíti. Isten minden más fölött a mi
magyar földünket és nemzetünket ajándékozta meg azzal
a csodálatos kiváltsággal, hogy az európai történetben
ezer év óta példázhatja a vér és a könny nemzettermő
erejét. Megrendítően mély igazsággal látta meg a költő:

a magyar hazának nincs más kincse, csak egy szent-
elt fájdalom. Ó de ez a kincs mekkora életőke,
milyen titokzatosan és elpusztíthatatlanul nő és gyümöl-
csözik! Mily óriásit nőtt most is, lássátok, ezzel a kopor-
sóval! S a benne elpihent hős szívre és az ősi földre,
amely e szívet a feltámadásig magába öleli, mennyire
fog majd találni a másik költőnek, a Tiszántúl örök
magyarjának a gyászban is hallelujázó szava:

Szentebb a föld, honunk áldott alapja,
Mióta, nagy szűz, benne nyugoszol;
Szentebb a múltak ezredévi lapja,
Mióta, nagy név, hozzá tartozol...

De a föld törvénye csak a gabonamag törvényével
együtt jelenti teljes egészében Isten felséges akaratát.
A gabonamag törvénye pedig az élettermő és az élet
megsokszorozó halál. Jaj a búzaszemnek, amelyik
nem akar meghalni, hanem csupán penészes múzeumi
tárgy akar maradni, mint a Fáraók sírjában — de jaj
azoknak is, akiknek élete a meghalni nem akaró búza-
szem halálától függ! A nemzetihalált sohasem történelmi
földrendések, parttalan vértengerek idézik elő, hanem
egyszerűen az, hogy a nemzetet alkotó egyének nem akar-
ják vállalni többé a gabonamag törvényét: az élettermő
és az élet megsokszorozó halált. Egyedül a k a r n a k
m a r a d n i. Bezárkóznak egy beleg és gonosz
individualizmus kívül tündöklő, bent szennyes elejánt-
csonttornyába. Legyen egymaga az én! Legyen egy-
maga a gyermek is, akiben az én önmagát bálványozza!
Így hal meg a nemzet a meghalni nem akaró egyének-
ben, mielőtt még a harcerekken beteljesülne végzete.

Vitéz Horthy István, te áldott ifjú aranymag,
aki e világ krisztusellenes gondolkozása és példája
szerint igazán elég lehettél volna egymagadnak az erő,
tekintély és hatalom korán elért magános ormán — te
megtanultad Megváltódtól a gabonamag törvényét és
boldog engedelmességgel hullasz alá az ezeréves magyar
földbe, hogy ott meghalj és sok gyümölcsöt teremj!
Ó, a sötét barázdában, ahol most egy nemzet öröme és

reménysége temetkezik el veled együtt, mi könnyeinken át is látjuk Jézus arcát, aki ott várt és átölelt téged. És Jézus azt mondja a mi fájón, de engedelmesen megcsöndesedő szívünknek erről a halhatatlan halotról: *Magyarok, ne sirjatok. Ő már egészen az enyém és én egészen néktek adom őt. Adom benne új, szebb, magyarabb és krisztusibb magyar jövődős aranytermését: példát és zálogot. Adok benne új kegyelmi jelt az életre és a feltámadásra. Mert az élet és a feltámadás — az egyéné is, de az egyén boldog halálából kisarjadó és megtűzülő nemzete is — Én vagyok, magyarok, Én, a ti, egyetlen Uratok, Királyotok, Megváltótok, és aki hiszen énbenem, ha meghal is él az.*

Jertek, és ebben a Krisztustól nyert bizonyosságban imádkozunk:

Te mondd nekünk, Urunk, a Te áldott igédben, hogy „akik könnyhullatással vetnek, vigadozással aratnak majd; aki vetőmagját sírva emelve megy tova, vigadozással jöjje elő, kévéit emelve.” (126. Zsoltár 5—6.) Megaláztatván magunkat hatalmas kezed alá, könyörgünk Hozzád, legyen minékünk most és ezután is minden időben a Te igéd szerint.

Könnyhullatással rejtjük földbe ezt a drága vetőmagot és sírva emeljük fel Hozzád, még egyszer megköszönni: Te adataid, Te vetted el, a Te neved legyen áldott! Földi gyászunk mélysége fölött hitünk megmutatja az örök élet vigasságát, ahová Szent Fiaid érdeméért mindazokat befogadod, akik az Ő nyomdokain felveszik a keresztet és nem szánják életüket letenni a szeretetükre bizottakért.

Verő kezdetet imádván és vessződet megcsókolva kérünk, irgalmas Atyánk: szenteld meg és tedd vigasságos nagy magyar aratásnak magvetésévé ne csak ennek az ifjú szívnek és minden hős honvédő társának kiomlott vérével, hanem az érte és értük omló könnyeket is.

Szenteld meg édesatyái fájdalmát Kormányzónaknak, nemzetünk Atyjának, és aki mindnyájunkat az ő jóságos, erős és bölcs földi őrzetére bízta, légy öneki magának hűséges őrző pásztor, hogy még a halál árnyékának völgyét is ingadozás nélkül járja s mindazt elvégezhesse és elhordozhassa, amit reá bízta és reá mértél, a teljes diadalig.

Szenteld meg fájdalmát az anyai, a hitvesi, a gyermeki és a testvéri szívnek, közelvalóknak és távolvalóknak, a színed előtt most egyetlen nagy síró családdá vált egész nemzetünknek. Engedd, hogy legyünk és maradjunk mindenkor egyek mind mi magyarok, ne csak a gyászban, hanem a megvigasztalásban s az eljövendő örömben is; ne csak az érzelmekben, hanem a munkában, a harcban, az áldozatban is; ne csak a magunk keresztje alatt roskadozva, hanem a Krisztus keresztjén, Ővéle együtt megfeszítelve is.

Az Ő szent nevéért kérünk, hallgass meg s tégy bennünket, szegény magyarokat a vigasztaló Szent Lélek közösségében Krisztusnak egy népévé. Amen.

MIATYÁNK...

„Ama nemes harcol megharcoltad, futásodat elvégezted, a hitet megtartottad: végeztetted elteletted néked az igazság koronája, melyet megad néked az Úr ama napon, az igaz Bíró; nemcsak néked pedig, hanem mindazoknak is, akik vágyva várják az Ő megjelenését.” (II. Timóth. 4: 7—8.) Amen.

Isten üzenete az új kenyérrel

Most egy éve: 1941 július havának utolsó vasárnapján, olyan országos jelentőségű ünnepség volt egy visszatért délvidéki magyar városban, amelyre boldog öröm a visszaemlékezés.

Aratóünnep volt a felszabadult Bácska székvárosában, Szabadkán. De olyan keretek között, amelynek párját hiába keresnők a magyar krónikákban. Nagy sokaság sereglett egybe. Megjelent a „legelső magyar ember” is és jelképesen megszegte az első magyar új kenyéret. És a megszegéshez oly fennkölt hálaadó szavakat fűzött, amelyek valósággal imává magasztosultak az államfő ajakán — s éppen ezért, merem mondani: bármely templom szószékére beillenének.

Régi példaszó az, hogy a magyar föld legnagyobb kincse, aranyánál is nagyobb értéke a magyar búza, amelynél nemesebb termény a föld kerekén nincs sehol. Ezért megy ünnepszamba minden esztendőben az a nagy nap, amikor a magyar új búzából, új kenyér kerül a magyar ember asztalára.

De az évről-évre visszatérő hasonló nagy napok sorából, magasan kiemelkedett ez a tavalyi, bácskai aratóünnep. Ennek két oka van. Egyik az, mert tavalyi termésünk, éppenúgy, mint ebben az esztendőben, az új aratás előtt, félelmesen megfogyatkozott; úgyhogy csak igen szigorú beosztással, és még így is csak igen szűkösön jöttünk ki a kenyérrel. Az új kenyér megérkezésekor tehát, felszabadulás és megkönnyebbedés érzése tölthette el akkor is, az idén is, mindnyájunk szívét. A másik ok: meg kell gondolnunk, hogy hazánk határain túl, körös-körül lángban áll az egész Európa. És ennek a borzalmas lángtengernek a kellős közepén, mint egy békeiszlet áll a mi hazánk. Mintha csak az Úristen jobbkezeit tartaná e szegény kis csonka ország felé, hogy megoltalmazza békességünket. Határainkon sehol sincsen egyetlen ellenség. Hős honvédek messze benyomultak az istentagadók földjére s hősiességükkel újra kiérdemelték az egész világ csodálatát. Ugyanakkor, Isten csodája! itt bent az ország belsejében, békésen pendült az aratók kaszája és boldogan csendült az aratók dala...

Oh hogyné ragyogott volna örömkönnny szemünkben — és hogyné dobogott volna hangosabban a mi szívünk is, amikor ime most is megszeghettük az idej legelső magyar kenyéret.

Az új magyar kenyér ünnepén helyet kérünk magunknak, mi magyar reformátusok. Mert egyedül a mi egyházunk iktatta templomi rendjébe, ősidők óta, az újkenyéri Úrvaorszósztást, amikor az Úr szent asztalára helyezük az új kenyéret. Ezáltal az új kenyérért való hálaadás ügyét Jézusunk lábához emeljük fel. Így a hálaadásnak nem csak az emberi, de mindennekefelett az isteni oldalát szemléljük. Sőt az emberi vonatkozásoknak egyenesen háttérbe kell vonulniok, amikor lelki szemünk előtt megjelenik az újkenyér felett, az örökkévaló Isten minket tanító kijelentése: „Áldjad én lelkem az Urat... ki kenyéret ad, amely megerősíti a halandónak szívét” (Zsolt. CIV: 1, 15).

*

Egy teljes templomi óra keretében sem lehetne még csak felsorolni sem, azokat az isteni kijelentése-

ket, amelyek a Biblia lapjairól, a mi mindennapi kenyérünk felől, sugárzanak reánk. Tehát jelképesen három ószövetségi és három újszövetségi képet fogok most felmutatni; abban a reményben, hogy ezeket annál erőteljesebben be tudom vésni a megnyilatkozott szívekbe.

Az első ószövetségi kép igen-igen sötét háttérből bontakozik ki: az édenkerti első bűneset tragédiájából. Ekkor szólott így a Teremtő Isten az első emberhez: „*Átkozott legyen a föld lemiattad! Orcád veritékével egyed a te kenyeredet, miglen visszatérsz a földbe. Mert por vagy te és ismét porrá leszel.*” (I. Móz. III: 17, 19). Kemény szavak. De az első ember megérdemelte bizonytal.

A kemény szavak után azonban csakhamar megtaláljuk a feloldó szelid szavakat. Nőének mondotta ezeket az Úr, az özönvíz után: „*Nem átkozom meg többé a földet az emberért... Ennek utána míg a föld létszen vetés és aratás meg nem szűnnek.*” (I. Móz. VIII: 21—22). Ez volt a második kép az ószövetségből a mindennapi kenyér felől.

A harmadik kép a Zsoltárok Könyvéből sugárzik felénk: a CIV. zsoltárból, az az Ige, amelyet már előbb is idéztünk (Áldjad én lelkem az Urat...), amelyhez még később visszatérnek gondolataink.

A most következő három újszövetségi adat nem más, mint a Zsoltárostól idézett igének, ennek az ünnepélyes próféciának a beteljesedése. És ez a hármas, újszövetségi beteljesedés, egyformán a Jézus szent személyéhez fűződik.

Emlékezünk reá, mikor egy tündöklő szép nyári reggelen, szelid hegy lejtőjén, megtartotta Jézusunk első nagy prédikációját, mondhatjuk bátran: programbeszédét. Annak a *hegyi prédikációnak* a legdrágább gyöngyszeme volt a Jézus imája, melynek a középpontjában ott van ez a sugárzó imatétel, ez a hitvallástétel és hitre nevelő krisztusi lecke: „*A mi mindennapi kenyérünket add meg minékünk ma.*”

Élénken emlékezhetünk azokra a megható jele- netekre, amikor Jézus, előbb 5000, majd 4000 embert megvendégtelt néhány kenyérral (Máté ev. XIV—XV.). Még világosabban emlékezünk az utolsó vacsora szerzésére... Mindhárom alkalommal egyenlőképpen azt olvassuk az Evangéliumból, hogy amikor Jézusunk kezébe vette a kenyeret: előbb az égre tekintett, hálákat adott s csak azután szegte meg azt.

És végül a harmadik újszövetségi példa ez: Fel- támadása után, Jézus elkíséri két tanítványát Emmausba s amikor azok az esti homályban nem tudták felismerni az Urat: Ő megismertette magát a kenyér megszegésével. Így örök időkre példát adott mindeneknek, nekünk is, hogy őt a mi hűséges Meg- váltónkat tökéletesen a kenyér megszegéséről, azaz az úri Szent Vacsora közben ismerhetjük meg... Ez az utolsó emmausi példa, nyilván bizonyítja, hogy Úrvacsorával való élés nélkül nincs keresztyén- ség — annál kevésbé nincs református keresztyén- ség.

*

Ha valaki kora nyári hajnalon, falevélről vagy fűszálról, tenyerébe rázna egy harmatcseppet s azt alaposan megfigyelné: tökéletesen meglátna benne, a nappal együtt az egész sugárzó mennyholtozatot. Íme itt van a tenyerünkben ez a kis harmat-

csepp: „*Áldjad én lelkem az Urat, ki kenyeret ad, mely megerősíti a halandó szívét.*”

Nézzük meg jól, Jézusunk szemszögéből ezt a harmatcseppnyi Igét és megtaláljuk benne mindazt, amit *Istenünk az új kenyérral akar üzeni nekünk.*

Figyeljük csak, először is azt üzeni nekünk a Teremtő Atya: Ember, én hitre akarlak nevelni téged az új kenyérral... Szívedbe a teremtés pillanatában, beültettem a hit mustármagvat. Vigyázz, el ne nyomd ezt a drága magvat. Lásd, az új kenyér áldása éppen arra való, hogy tudj egyre erősebben hinni a Teremtő Atyában: Ember, tudod mi az az új kenyér a te kezében? *Meghallgatott imádság!*

Másodszor azt üzeni a Teremtő Atya: Ember, tekints Jézusodra! És ha az Isten fia hálás tudott lenni a mindennapi kenyérért, ha égre tekintett s felfohászzkodott: kövesd ezt a példát és adj hálát te is minden nap: *a mindennapi kenyérért.*

Harmadszor azt üzeni a Teremtő Atya: Mélyedj el e szavak értelmében, hogy Isten kenyeret ad, mellyel megerősíti a halandó szívét... Igen, meg akarja erősíteni — de nem akarja megkeményíteni. És te mégis kőkemény szívvel zúgolódsz vagy zsarnokoskodsz; — ahelyett, hogy megerősített szívvel hirdetnéd és szolgálnád az örökkévaló Isten dicsősé- gét?

Vigyázz, neked a *halandó embernek* akarja Isten kenyérral megerősíteni szívedet. Vigyázz, el ne bízd magad. Ne mondd, hogy a föld termése: csupán a te szorgalmad és tudásod eredménye. Vigyázz, az első ember halálos ítélete ott lebeg a te homlokod felett is: „*Por vagy te és ismét porrá leszel.*”

Szívedet akarja Isten megerősíteni. Óh mily csodálatos alkotás a szív. Mennyi jónak és rossznak lehet a forrása. Milyen tündöklő tiszta és milyen pokolian sötét tud lenni.

Törödsz-e a te szíveddel testvérem? Szoktad-e megvizsgálni? Ha igen, meg vagy-e vele elégedve? Meglátod-e annak feltjait, hibáit és betegségeit? Nem vágyol-e reá, hogy szíved jobb és tökéletesebb legyen? Lásd itt az új kenyér: Isten áldásainak summája. Hozzá mersz nyúlni tisztátalan szívvel? Testvér szedd össze magad: akard te is, hogy Isten megerősítse szívedet.

Testvéreim, megerősödött szívvel kövessük a legelső magyar ember példáját: Erősen szorítsuk szívünkre az új kenyeret. Ez lesz az a pillanat, amikor Isten beteljesíti ígéretét: láthatatlanul erő fog sugározni az új kenyérből a mi gyarló szívünkbe.

Legyen ez az erős szív: *vágyakozó szív*, igazabb, tisztább, keresztyénibb és magyarabb életre vágyakozó... Legyen ez az erős szív: *áldozatkész szív*, magyar testvéreinkkel szolidáris; hogy soha orgazdái ne legyünk a magyar kenyérnek... És legyen ez az erős szív: *Krisztus szerinti tiszta szív*, Istent meglátó szív... Egy erdélyi kis énekvers ezt mondja: „*Egy porszemben bölcsességed, Egy csepp vízben dicsőséged, Eggyarant kitetsző nagy, Mindenikben jelen vagy.*” Mi is lássuk meg Isten bölcsességét és dicsőségét a mi új kenyérünkben

Ha a mi szívünk felemelkedik Istenhez: ugyanakkor hozzánk fog hajolni Istenünk szíve s szeretete elkísér e földön — s majd az örökkévalóságban.

U. S.

Hírek az egyházmegyéből

ALSÓSZABOLCS-HAJDÚVIDÉKI EGYHÁZMEGYE.

Hajdúszoboszlón a nagyszámú fürdővendégek bevonásával folyik az egyházépítő munkásság. Az oláhszentmiklósi szórványgyülekezet templomának a felépítése céljára egy vasárnap délelőtt több mint 140 P perselypézt folyt be. A Darányi Kálmán Diákház mozgalom megsegítésére 470 P értékű téglajegyet adtak el, s az SDG-fü- és leánycsoportok által rendezett műsoros estély jövedelméből 200 P lett beküldve és még 92 pengőt a katonák imakönyveinek a beszerzésére fordíthattak. Az estélyen jelen volt Dr. Tasnádi Nagy András képviselőházi elnök, téglajegyei megváltásán felül, külön 20 pengőt adott át az SDG vezetőinek imakönyvek vásárlására. A füsttelen napot is a Lorántffy Zsuzsanna református női bibliakör rendezte meg Hajdúszoboszlón, amely eddig is sok cigarettát és dohányt küldött már ki a harcra imakönyvekkel együtt. Az augusztus hó 15-én a fürdőtelepen eszközölt gyűjtés eredménye a következő volt. Kézpénz, a költségek levonása után, 1530 pengő. Cigaretta: 6733 drb. 88 csomag dohány; 4 doboz cigarettahüvely; 35 doboz gyufa; 20 drb. szivar. És az volt benne a szép, hogy a helybeli róm. kat. nők is tevékeny részt vettek a református bibliakör gyűjtési munkájában, sőt az Oltáregyletük külön 50 P adományt küldött be. Amint a bibliakör is felekezeti különbség nélkül küldte ki kezdetűl fogva a cigarettát s dohányt a harcra küzdő katonáink címére. A füsttelen nap kézpénz- és természetbeni gyűjtésének az eredményét, a honvédelmi miniszter újabb rendelete értelmében, a területileg illetékes debreceni VI. hadtest parancsnokságához küldték be. Nemcsak a templomi két istentiszteleten, de a Lorántffy Zsuzsanna bibliaórákon is nagy számban vesznek részt a női és férfi-fürdővendégek, amit bizonyít a 60—70 pengős vasárnapi perselypézzel s az idegen tengerben küzdő oláhszentmiklósi kicsiny egyház megsegítése is.

I R O D A L O M

Szól már a harang. Bizunk benne, hogy olvasóink mind ismerik a „Nemzeti Könyvtár” című népies és olvasó kiadványsorozatát. Célja az, hogy a magyar olvasóközönség legszélesebb rétegeinek eleven, jóízű magyar írásokat adjon a kezébe. Azt gondoljuk, hogy az alantas és fertőző ponyva elleni küzdelem is ott van a háttérben a célkitűzések között. Örömmel látjuk, hogy a mi hitünk cselédei közül is szóhoz jutottak a sorozatban. Így Makkai Sándor, Pass László, Hegyaljai Kiss Géza. Most, István király ünnepére jelent meg a Nemzeti Könyvtár sorozatának legújabb, immár 75. száma; Pásztor József „Szól már a harang” című kis regénye. Méltán érdekelhet bennünket, mert Szegedi Kiss István magyar reformátor életének egy részletét dolgozza fel s állítja elénk, színes fejezetekben, igen könnyed előterjesztéssel, amilyenre ezt szokták mondani: „olvastatja magát...” E lap hasábjain mostában nem egyszer felemeltük kiáltó szavunkat a ponyva ellen és az egészséges, vallásos, népies irodalom érdekében. Vegyük *Kiáltó Szó*-nak kedves olvasóink ezt a felhívást is, amellyel a legszívesebben ajánljuk Pásztor József országosan ismert nevű írónk könyvecskéjét megvételre és terjesztésre. Magunk ellen vétünk, ha az ilyen írásokat nem ismerjük s gyülekezetünk kezébe oda nem adjuk. A mai nehéz időkben kiváltképpen nagy jelentősége van annak, hogy a mult tükörébe nézzünk s meglássuk ott a

magyarság küzdelmeit és helytállását: *enélkül jövőt építeni nem lehet...* (Kár, hogy Szegedi Kiss István nagy értékeit a könyvecske nem vázolja.) Pásztor József könyvét Fáy Dezső illusztrálta s látta el tetszetős színes címképpel, mely a kálmáncsehi kalvinista templomot s haranglábat ábrázolja, amint egy markos legény a kis harangot megszólaltatja. A könyvecske ára 24 fillér; terjedelme 63 oldal. Megrendelhető a Nemzeti Könyvtár Kiadóhivatalánál, Budapest, I., Disztér 3. sz., vagy egyszerűbben a mi debreceni Méliusz-könyvesboltunkban. Arra a célra is igen ajánljuk ezt a könyvecskét, hogy elküldjük harcterén vagy kórházban lévő katonáinknak. U. S.

K Ü L Ö N F É L É K

A honvéd haditudósító század egyik riportjából vettük ki a következő sorokat: Fialat, sápadt, lőtakarú, tüzérszázalékos honvédhez fordulunk azzal a kérdéssel, *mi tette rá a legdöbbenetesebb hatást.* — *Egy istállónak berendezett templom* — mondja bólogatva. — *En református vagyok, nálunk nincsenek is szentképek, ez meg görögkeleti templom volt, s valamikor tele lehetett képpel. Előbb csak meghökkenem a szeméten, piszkon, bűzön, ami ebben a régi templomban volt s azután megláttam az egyik sarokba lökve egy Krisztusképet, amelyet összemocskoltak a bolsik. Akkor valami olyan elkéseredett harag és gyűlölet támadt bennem ezek ellen az alávaló gazemberek ellen, amit sohasem tudok elfelejteni.*

A szórvány-kérdés. Dr. Fazakas Sándor debreceni egyetemi magántanár, erdélyi református papfű, akinek kezdeményezésére két debreceni társadalmi egyesület erdélyi szórvány-gyermekeket nyaraltatott, a napokban hosszabb cikkben foglalkozott az egyik debreceni lap hasábjain a szórvány-kérdéssel. Mindenképpen méltónak tartjuk, hogy ismertessük olvasóinkkal nemes elgondolásait. „Annak ellenére — írja —, hogy háború van, nemzeti célkitűzéseink legelső vonalába kell állítani a szórványok megmentését. Mindenkinek meg kell látnia, hogy az utolsó pillanatban kaptuk vissza az erdélyi szórvány-területeket, ahol a magyar családok a teljes elmerülés útján élnek. Nyaraltatással azonban a kérdést nem lehet megoldani. Hosszabbban kell a gyermekeket magyar hatás alá vonni. Össze kell szedni a magyar gyermekeket és olyan városban elhelyezni, ahol legtöbbet kaphatnak a magyar lélekből, ami eddig hiányzott nekik. Ha megerősödik az öntudatuk, látni fogják, hogy érdemes magyarnak maradniuk és ellenállanak a felszívódási törekvéseknek. Legalább egy-két osztálybeli tanítási időig magyar környezetben kell tartani őket... Az egyházak vezetői a gondolatot nagyon melegen fogadják, mert olyan ügynek tartják, amellyel érdemes és kell foglalkozni.”

Sajtótudósító a „Honvédelmi ismeretek” tárgyában. Köztudomású, hogy folyó évi június hó elején a VKM úr ónagyméltósága elrendelte a „Honvédelmi ismeretek”-nek — mint továbbhaladás szempontjából számító tárgynak — valamennyi magyar közép- és középfokú, valamint az elemi iskolák felső tagozatában való oktatását. Rendkívüli nehézséget jelentett a tankönyv előállításának kérdése, tekintettel arra, hogy akkor az új tanév megkezdésének időpontjától csupán három hónap választott el bennünket. Hogyan sikerült a nehézségek áthidalása? 1. Lelkes magyar katonatanárok annak biztos tudatában, hogy a magyar kultúra minisztere nem zárkozik el a „Honvédelmi ismeretek”-nek rendes tantárgyként való bevezetésétől, előre dolgoztak. Így a kéziratok kilencven százaléka június 20-án rendelkezésre állott. 2. Az Országos Közoktatási Tanács vezetősége és hivatalnoki kara szívügyet csinált ebből a kérdésből és olyan ütemben bonyolították le a bírálatot, hogy a könyvkiadással járó egyéb munkákat, amire Magyarországon még nem volt példa. 3. A nyomdák ugyancsak legnagyobb lelkesedéssel dolgoznak, és így remélhető, hogy szeptember közepére a „Honvédelmi ismeretek” négy könyve a tanulók kezébe jut. Miért nyomdák és miért nem nyomda? Arra

törekedtünk, hogy az Egyetemi Nyomda és a történelmi egyházak nyomdái együttesen végezzék el a nagy feladatot. Ezért az első kötet az Egyetemi Nyomdában, a második és harmadik a Szent István Társulatnál készült, míg a negyediket Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata nyomja. Milyen példányszámban készülnek a könyvek? Az első kiadás 200,000 példányban készül. A munka nagyságára jellemző, hogy pl. az Egyetemi Nyomda nyomógépei három hélig éjjel-nappal a „Honvédelmi ismeretek” tankönyvét forgatja. Mennyi papírost használnak fel? Közel 5 vagonnal. Kik a szerzők? Névtelen magyar katonák és egy lelkes leventeoktató, fővárosi tanár. A tankönyveken szerzők neve nem szerepel. A kiadvány mint a testnevelés és a honvédelmi nevelés országos vezetőjének kiadványa jelenik meg. Nem jelent-e nagy anyagi megterhelést a könyv, ill. a tantárgy bevezetése? Arra törekszünk, hogy a háborús viszonyok ellenére a lehető legolcsóbban hozzuk ki a tankönyveket. A 10 éves könyvet 1— P-ért akarjuk adni, míg a 15 éves legfeljebb 1-60 P lesz. A szerzők lemondtak %-os részesedésükről és csak minimális tiszteletdíjban részesülnek. Úgy a katonai mint polgári hatóságok azt akarják, hogy ennek a könyvnek magas szoros tartalmához híven becsülete legyen. Adják Isten, hogy ifjaink lelkesedéssel szívják magukba azokat az eszméket, melyeket a tankönyvről ebben a könyvben nekik nyújtunk. Ha így lesz, bizton mondhatjuk, hogy Magyarországot többé semmiféle ellenség nem döntheti meg.

Öt hónapos kereskedelmi tanfolyamot nyit Budapesten, VIII. Vas-utca 11. szám alatt a *Baross Szövetség* oly ifjak és leányok számára, akik a polgári iskola negyedik osztályát sikerrel elvégezték, de hosszabb ideig tartó tanulmányokat valamely oknál fogva nem folytathatnak. A tanfolyamon résztvehetnek *középszkolában érettségizett fiúk és leányok is. 17 éven aluliak nem vehetnek részt a tanfolyamon.* Tantárgyak: kereskedelmi és jogi alapismeretek, magyar kereskedelmi levelezés, könyvvitel, kereskedelmi és politikai számtan, gyorsírás, gépirás. Az előadások f. évi október 1-én kezdődnek és délután 3-tól 7-ig lesznek. Beírási díj 30 P. Tandíj 100 P, mely havi 20 pengős részletekben is fizethető. A beiratkozásnál benyújtandó a születési anyakönyvi kivonat és az iskolai végzettséget igazoló bizonyítvány.

A **debreceni gyülekezet** lapja, a „Vasárnap”, vezércikkben foglalkozik a külön debrecen-városi egyházmege megalakulásának a kérdésével. Ezt a kérdést nem szabad a napirendről levenni addig, míg meg nem valósítjuk — írja. A debreceni egyháznak nyolcvanezres lélekszáma, tizenegy lelkipásztor, tíz intézeti és vallásoktató-lelkész, kilencvennyolc tanítója, tizenkilenc segédlelkésze van. Így, ahogy van, egyházmegevé alakítható, de adva vannak a további felkészülés lehetőségei is. Hangsúlyozottan aláhúzza a lap Szentpéteri Kun Béla lapunkban megjelent cikkének igazságát, hogy a mostani egyházi szervezeten csak fél megoldás, felemás, „hibrid” alakulat.

Dr. Szabó Lajost, Kassa új lelkipásztorát beiktatták hivatalába.

Bittó Zoltán nagyváradi hitoktatóul kineveztetett.

A **Református Lelkészenyasszonyképző** a Református Lelkésznék Szövetsége és a Református Szociális Misszió közös terve szerint szeptemberben nyitja meg kapuit az őrszentmiklósi Szociális Misszió épületeiben.

A **kolozsvári teológián** öt ingyenes és tíz félíngyenes helyet létesítettek szegény teológusok számára.

A **Magyar Biblia Társulat** alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta. A Társulat az alapszabályokat ki-nyomatta s minden rendes tagjának megküldötte.

A **szatmári Leánynevelőintézet** új igazgatója vitéz Békésy István, vallásánára pedig Horváth István lett.

A **kisújszállási gyülekezet** Dr. Sipos István budapesti vallásoktató-lelkészt hívta meg lelkipásztorául.

Az **érbogyoszlói gyülekezet** Balázs Lajos Béla debreceni püspöki irodatisztét lelkipásztorává választotta.

A **kisári gyülekezet** Kósa Béla tivadari lelkészt hívta meg lelkipásztorául.

Kultuszminiszteri rendelet a tervszerű iskolai vallásoktatásról. Az új kultuszminiszteri rendeletet becsátott ki, amelyben felhívja az illetékes tanügyi hatóságok figyelmét arra az ismételt előforduló körülményre, hogy a különböző iskolák tanulói az állami születési anyakönyvbe bejegyzett törvényszerű vallásuktól eltérő vallásoktatásban részesül-

nek. Ezt az eljárást több esetben azzal okolták meg, hogy a gyámhatóság a szóbanlévő tanulónak a törvényszerű vallásától eltérő vallásban való nevelésre kivételesen engedélyt adott. Ezzel kapcsolatban a kultuszminiszter nyomatékosan felhívta a tankerületi kir. főigazgatók figyelmét arra, hogy a gyermekek vallására vonatkozó törvényeink a 18. éven aluli gyermekek vallási hovatartozását szigorúan meghatározzák és ettől eltérő vallásban való nevelésre semilyen hatóság semmiféle címen engedélyt nem adhat. Ugyanezért az iskolai hatóságnak is a gyermeket k zárólag annak a vallásnak megfelelő iskolai vallásoktatásban kell részesítenie, amely valláshoz a gyermek az állami születési anyakönyvbe foglalt bejegyzés szerint tartozik.

Egy német prédikáló 1860-ból. 1860 május hó 28-án Poór Zsigmond cservenkai lelkész „dicsőült Széchenyi István gróf emlékezetére” mondott beszédéből idézzük fordításban a következő részletet, ami mindennél hívebb és ékeesebb bizonyítja annak, hogy milyen volt akkor a közszellem a haza német polgáraiban. „Ahogy ez a magyar föld minket németeket befogott, s nem kérdezte honnan jövünk, milyen nyelvet beszélünk, ahogy édesanya módján mindnyájunkat, mint gyermekeit táplált — éppen ilyen kevéssé kérdezte a dicsőült nagy ember, amikor a nép jogaiért, szabadságáért felemelte szavát, hogy németek vagyunk-e, hanem azt gondolta: „aki polgára vagy hazánknak, velünk egyenlő jogokat élvez.” Ezért is mi német polgárai e hazának mutassuk meg gyászunkkal magyar testvéreinknek és polgártársainknak hazafiúi érzésüket, hogy készek vagyunk a sírökkel sírni és nagy Széchenyink dicső nevét nemzedékről-nemzedékre hirdetni és ifjú szívekbe tovább plántálni.”

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

4711—1942. szám.

TÁRGY: *Anyakönyvi kutatás.*

FELHÍVÁS.

Eöry Pordán Lajos nyugdíjas színész, budapesti, VII. Bethlen Gábor-u. 29. I. 6. a. lakos kérelmére elrendelem a következő anyakönyvi bejegyzések felkutatását:

Eöry Pordán Gusztáv református vallású színész, aki Beregszászon 1843-ban és Szabados Tóth Gizella (esetleg csak Tóth Gizella) református színésznő, aki 1843-ban ismeretlen helyen született, az 1865—69. évek körül ismeretlen helyen házasságot kötöttek. Ennek a házasságkötésnek anyakönyvi kivonatára van szükség.

A bejegyzés megtalálása esetén kérelmező értesítendő, aki a kutatási és anyakönyvi kivonati díjat készséggel megtéríti.

Az anyakönyvi kivonatra katonai leszármazási ügyben van szükség.

Debrecen, 1942 augusztus 24.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

4858—1942. sz.

TÁRGY: *Katonák részére téli felszerelés gyűjtése.*

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű esperes és iskolaszéki elnök urakhoz s valamennyi tanintézet tekintetes igazgatóságához.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az 1942. évi augusztus hó 12-én 110,284—1942. V. 1. szám alatt kell leiratában, egyetértve a m. kir. honvédelmi miniszter úrnak az 1942. évi augusztus 7-én 125,100—1942. eln. 40. o. számú rendeletével, téli felszerelésnek a katonák részére való gyűjtése tárgyában intézkedett.

A miniszter úr ezt a rendeletét azzal a felkéréssel küldötte meg, hogy valamennyi iskolára hasonló rendelkezést adjunk ki.

A vezetésem alatt álló egyházkerület valamennyi iskoláját a miniszteri rendelet értelmében leendő eljárásra utasítom.

Másolatban az alábbiakban közlöm a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak valamennyi tankerületi főigazgatóhoz intézett 110.284—1942. V. 1. és a m. kir. honvédelmi miniszter úrnak 125.100/eln. 40. o. sz. leiratát.

Debrecen, 1942 augusztus hó 26.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

Másolat.

M. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől.
110.284—1942. V. 1. sz.

TÁRGY: Téli felszerelés gyűjtése a katonák részére.

Valamennyi tankerületi kir. főigazgatónak és az újívidéki II. fokú közoktatásügyi igazgatási kirendeltség vezetőjének.

A m. kir. honvédelmi miniszter úr a téli katonai felszerelési tárgyak társadalmi gyűjtése tárgyában az idemellékelte utasítást adta alárendelt hatóságainak. Felhívom Főigazgató urat, hogy a rendelkezése alatt álló valamennyi iskola igazgatóját és tanárait (tanítóit) azonnal tájékoztassa a gyűjtés rendezésének a mellékletben leírt módozatairól. Elvárom, hogy mind a tanügyigazgatási tisztviselők, mind a nevelők, valamint a tanulói ifjúság a legteljesebb odaadással támogassák a gyűjtés-szervező leventeparancsnokokat e legelsőrendű nemzeti érdeket szolgáló munkájukban. Hívja fel Méltóságod valamennyi alárendelt tisztviselőt, igazgatót, tanárt, tanítót és a szünidőben elérhető tanulót, hogy a gyűjtés végrehajtásában álljanak a leventeparancsnokok rendelkezésére.

Az egyházi hatóságokat hasonló intézkedésre felkértem.
Budapest, 1942. évi augusztus hó 12-én.

A miniszter rendeletéből:
Dr. Balassa Brunó s. k.,
miniszteri osztályfőnök.

Másolat.

M. kir. honvédelmi miniszter.

125.100/eln. szám.
40. o.—1942.

Téli felszerelési cikkek társadalmi úton való gyűjtése.

Budapest, 1942 augusztus hó 7.

A honvédség kivonult alakulatai részére különleges téli felszerelések egy részének társadalmi úton való gyűjtésére, mely a Főméltóságú Asszony védnöksége alatt folyik le és amelyre való adakozásra ő intéz felhívást a társadalomhoz, a nemzetvédelmi-propaganda miniszter úrral egyetértőleg az alábbiakban intézkedem:

1. A gyűjtés időtartama 1942. évi augusztus 25—szept. 5-ig bezárólag.

2. A gyűjtés megszervezésével a járási (városi, Budapest kerületi) leventeparancsnokokat bízom meg és utasítom őket, hogy a járási főszolgabíróval (városban) a polgármesterrel vagy megbízottjával, Budapestben a kerületi előjáróval vagy megbízottjával együttesen tegyék meg a szükséges intézkedéseket, melyek egységes szellemben való végrehajtása ott, ahol több ilyen parancsnok működik, az állomásparancsnok kötelessége.

3. A gyűjtés lebonyolításának megszervezését minden községben (városban, kerületben) a helyi viszonyoknak megfelelő taglétszámú, de legalább 5 főből álló bizottságra kell bízni. A bizottság tagjai a helyi viszonyoknak megfelelőleg a polgármester vagy a kerületi előjáró megbízottja, illetve a községi jegyző, a vezetőlelkészek és a helyi társadalmi szervezetek vezetői legyenek.

A bizottság vezetője a leventeegyesület elnöke, akadályoztatása esetén megfelelő tekintélyű helyi vezetőszemély, ahol a leventeegyesület még nem alakult meg, ott egy alkalmas helyi leventeparancsnokot kell névszerint, írásban megbízni. Ahol a leventekörzet-parancsnoki állás be van töltve, ott a leventekörzet-parancsnokot kell megbízni a bizottság tagjainak felkérésével és a gyűjtés lebonyolításának megszervezésével.

4. A gyűjtő-körzeteket a 3. pontban említett bizottságok jelölik ki és határozzák meg. Községekben ez általában nem szükséges, nagyobb községekben és városokban azonban pontosan szét kell osztani és meg kell jelölni a gyűjtő-körzeteket, hogy a nagyközség és a város minden része bevonassék a gyűjtésbe. A gyűjtést megszervező bizottság vagy személy alapos, lelményes és lelkiismeretes munkájától függ a gyűjtés sikere. A gyűjtőszerveket úgy kell összeállítani, hogy azok lehetőleg már heterogén összeállításukból kifolyólag is biztosítottak nyújtsanak arra, hogy a gyűjtött anyagból semmi sem veszessen el.

5. A gyűjtést a leventék, cserkészek és a társadalmi szervezetek ifjú tagjai hajtják végre. Evégből a kijelölt gyűjtő-körzetben előre kijelölt és közhírré tett útvonalon házról-házra járva és megfelelő jelet adva (kürt, trombita stb.) keressék fel a lakásokat s az adományokat átvéve és nyugtázva, a kellő őrizettel ellátott kísérő járműre rakják fel. Kürtöst a honvédelakulatoktól, illetve a leventéktől és cserkészekről kell kirendelni. Kísérő járművet a gyűjtők mellé csak akkor kell adni, ha arra tényleg szükség van.

Egyes nagyobb városokban (Budapesten kerületenként) gondoskodni kell olyan gyűjtőhelyről (helyekről) is, ahol az adakozók személyesen adhatják át — esetleg értékeesebb — adományukat. Az ilyen helyen működő átvételi bizottság működésének pontos helyét hírvérés útján közzé kell tenni és azt minden gyűjtőcsoportnak is tudnia kell.

A gyűjtendő anyagokra vonatkozó támpontokat *Mellékletként* csatolom.

Az összegyűjtött anyag nyugtázásának módjára és a beszállításnál történő okmányolásra külön intézkedem.

6. A gyűjtéshez szükséges járműveket ott, ahol honvédelakulat állomásozik, elsősorban attól kell igényelni. — Egyébként községekben és ott, ahol katonai jármű nem áll rendelkezésre, a közigazgatási hatóság által rendelkezésre bocsátott járművet (bérjármű) kell használni. Meg kell kísérelni — különösen községekben — a lakosságot önkéntes jármű-felajánlásra felhívni.

7. A gyűjtött anyagot minden gyűjtési napon estig (ha a járművek megtelnek, napközben is) a honvédségi, ahol ilyen nincs, a kijelölt városi, kerületi vagy községi raktárba kell beszállítani. Ott, ahol honvéd-helyőrség van, a tárolásra a honvédségi tárolóhelyeket kell igénybevenni. Erre az állomásparancsnokságok intézkedjenek. A tárgyakat tiszt, vagy a járási leventeparancsnoktól kijelölt helyi leventeparancsnok veszi át és az átvett tárgyakért személyesen felelős.

A gyűjtött anyagról naponta összesítő kimutatást kell szerkeszteni, melyet a helyi (kerületi, községi stb.) gyűjtőbizottság vezetője és legalább még két tagja ír alá.

A helyi gyűjtések végrehajtásához kizárólag csak kézi vontatású és fogatolt járműveket szabad igénybevenni. A helyi gyűjtőhelyekről a hadtest (kerület) gyűjtőhelyekre való beszállításhoz elsősorban a vasúti szállítás és a fogatolt járművel való szállítás jöhet tekintetbe. Gépjárművet csak abban az esetben szabad — elsősorban a gépkocsi vezetői kiképzés keretében — használni, ha a szállítás más módon nem oldható meg.

Az elhasznált üzemanyagot a hadtest (kerületi) parancsnokságok saját készletükből előlegezzék és ha a szállítás a kiképzés keretében nem lenne megoldható, innen (3/b oszt.) utólag igényeljék.

8. A helyi raktárokon kívül a hadtest (kerületi) parancsnokságok, a hadtest (kerület) székhelyén létesítsenek hadtest (kerületi) gyűjtőhelyet, amelynek helyét az érdekeltekkel a hadtest (kerület) parancsnokságok kellő időben közölik. A községekben (városokban, kerületekben) a gyűjtött anyagot a gyűjtés befejezése után három napon belül (tehát szept. 8-án estig) be kell szállítani a hadtest-gyűjtőhelyre. A beszállítást a célszerűség és takarékosági szempontok, valamint a fenti 7. pontban foglaltak figyelembevételével a hadtest (kerületi) parancsnokságok szervezzék meg. Megfontolandó, hogy egyes helyekről egyszerűbb és gazdaságosabb lesz a gyűjtött anyagot a hadtest (kerületi) gyűjtőhely mellőzésével

egyenesen a budapesti főgyűjtőhelyre (címét később adom meg) beszállíttatni. Eziránt azonban csakis a hadtest (kerületi) parancsnokságok adhatnak alárendelt szerveiknek utasítást.

A hadtest (kerületi) parancsnokságok gyűjtőhelyén a beérkezett anyagot honvédségi kezelésre kell venni.

A hadtest (kerületi) gyűjtőhelyekre beszállított anyagnak a főgyűjtőhelyre, Budapestre szállítása iránt külön rendelkezem.

9. A járási leventeparancsnokok e rendelet vétele után azonnal kezdjék meg az előkészítés és szervezés munkáját. A leventeegyesületek elnökét fel kell kérni, hogy táborlüzek, színelőadások stb. rendezésével is vigyék be a köztudatba a téli háborúra való felkészülésnél a társadalom önkéntes segítségének szükségességét.

A leventeparancsnokok leleményessége és ügyessége nagy mértékben elősegítheti a gyűjtés sikerét.

10. Ezen gyűjtésnek a fontosságára — amelyez hazánk nyersanyag helyzete tesz szükségessé — minden parancsnok figyelmét nyomatékosan felhívom.

A hadtest (kerületi) leventeparancsnokok haladéktalanul lépjenek érintkezésbe a területük szerint illetékes főispánokkal, őket a jelen rendeletben foglaltakról tüzetesen tájékoztassák. Kérjék fel a főispánokat, hogy az alsóbb polgári közigazgatási hatóságokat (különösen a főszozolgabírákat) megfelelő közreműködésre utasítsák. Egyben kérjék fel arra is, hogy az akció sikeres lebonyolításához szükséges összes társadalmi erőket vessék latba, a helyi sajtót megfelelően irányítsák s a közvéleményben az akció kedvező fogadtatása iránti hajlandóságot felkeltsék és fenntartsák.

Általában nagy súlyt helyezendő arra, hogy mind az akció előkészítése, mind annak lebonyolítása a főispánokkal, illetve a polgári hatóságokkal a legteljesebb egyetértésben történjen.

11. **Költségek:** A társadalmi úton és a polgári helyi hatóságok által nem biztosítható szállítási és esetleges csomagolási költségek, valamint a vasúti szállítási költségek a R. M. 1942. évi hitelét terhelik. (A könnyűhadosztály és dandárgazdasági hivatalok az e címen felmerült költségek elszámolásánál a pénztári napló megjegyzés rovatában e rendelet számát, valamint „R. M. 1942.” számot tüntessék fel.)

A gyűjtés befejezése után a hadtestek (kerületek) jelen rendeletre való hivatkozással az ebből felmerült költségeket jogcímenként részletezve ide (H. M. 6/k. osztály) jeleltessék.

Kapják: összes hadtest (kerületi) parancsnokságok; összes hadtest (kerületi) könnyűhadosztály, dandár- és járási leventeparancsnokságok; összes állomásparancsnokságok, kiegészítéssel a vallás- és közoktatásügyi miniszter és nemzetvédelmi propaganda miniszter urak.

A miniszter helyett:

vitéz Littay vezérezredes, s. k.

Melléklet a 125,100/eln. 40—1942. számhoz.

Támponok a gyűjtendő cikkekre.

1. **Érmelegető.**
2. **Gyapjúharisnya** (rövid).

3. **Lábszárvédő.** Vadászok, természetjárók és labdarúgók által használatos ú. n. vadászharisnya lábfejrészrel vagy anélkül.

4. **Szőrmés kesztyű.** Bármely, a polgári életben használatos fejes, egy-, kettő-, három- és ötujjas, huzattal (bőr vagy vászon) ellátott, szőrmével bélelt kesztyű. Alkalmos a gyapjával (teveszőrrel) bélelt, továbbá a síelésre használatos ú. n. síkesztyű.

5. **Sífelszerelés.** Bármely 190—200 cm hosszú, bármely fából kötéssel, valamint bottal ellátott síkeszlet megfelel.

6. **Sícipő.** 42-es mérettől felfelé.

Az eddig felsorolt cikkeket egy-két öltéssel páronként összevarrva, a sífelszerelést és sícipőt páronként összekötve kell leadni, hogy a páros darabok elereselése eleve elkerülhető legyen.

7. **Kötszővött alsónadrág.** Legjobban megfelel az ú. n. jäger-alsóruha.

8. **Kötszővött ujjas.** Bármely szabású és színű pullover, szwetter, kötött mellény, kabát stb. megfelel.

9. **Fülvédő nyaksát** (hósapka).

10. **Hőszemüveg.** Erre a célra megfelel: a gépkocsi és motorkerékpárvezetői szemüveg, vagy a nyáron viselt bármely színű napszemüveg.

11. **Szőrmés mellény.** Ujj- és gallérmé nélküli báránybőrből készült mellény. E célra megfelel a szőrmebélelt, rövid bekecs, mikádó-kabát stb.

12. **Szőrmés sapka.** Bármilyen szőrmével bélelt sapka. Igen alkalmas az Alföldön és Erdélyben használatos szőrmekucsma is.

13. **Egyéb szőrmés cikkek és szőrmés cikkek elkészítéséhez anyag:** Festett és természetes színű bárány- vagy juh-, macska-, házinyúl-szőrmésbőr (egyes bőrök is), egyéb bunda, bundabélés, szőrmés lábszák, kocsitakaró, karmantyú (muff) és boa megfelel.

14. **Különféle gyapjúfonalak:** Újra feldolgozás (feltépés és fonás) révén fonalak előállítására alkalmas használt gyapjúruhák (szövetek, gyapjú-kötszővött áruk (pullover, szwetter, kötött ruhák stb.).

Pályázati hirdetések

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a *K i a d ö h i v a t a l* címére (Debrecen, Kálvin-tér 17. sz., Püspöki hivatal, Postafiók 65) kell beküldeni.

Hirdetési díj millimétersoronként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

Internátusi felügyelőnek ajánlkozik négy középiskolát végzett, 46 éves, református, magános úriasszony. Cím a kiadóban.

A debreceni református Kollégium polgári fiúiskolájának igazgatótanácsi elnöksége pályázatot hirdet egy újonnan szervezett magyar-német szakos helyettes tanári állásra. A javadalmazás a nem állami tanárok illetményével azonos. Pályázhatnak magyar-német szakos református vallású polgári iskolai, ezek hiányában középiskolai tanárok. Középiskolai tanár csak az esetben választható, ha polgári iskolai tanár nem pályázik. A pályázó keresztyén származását igazolni köteles. A tisztántúli református egyházkerület elnökségéhez címzett és szabályszerűen felszerelt folyamodványok 1942 szeptember 19-én délig a református polgári fiúiskola igazgatótanácsának címére (Debrecen, Kollégium) küldendők be. Az állást azonnal el kell foglalni.

A szatmárnémeti református Leánynevelőintézet igazgatótanácsa pályázatot hirdet a következő tanszékekre. 1. A *leánygimnáziumnál*: magyar-román, természetrajz-földrajz, kézimunka, testnevelő. 2. A *leányliceumnál*: magyar-német tanszékekre helyettes, esetleg rendes tanszékekre. Javadalom az állami tanárokkal azonos. Az állások 1942 szeptember 1-én elfoglalandók. Pályázók köllően felszerelt kérvényüket a szatmárnémeti református Leánynevelőintézet igazgatótanácsához címezve a Leánynevelőintézet igazgatótanácsához adják be. Személyes megjelenés ajánlatos.

A bíchkeresztes református egyházközség pályázatot hirdet katonai szolgálat tartamára helyettes tanítói állásra. Város közel, könnyű munkabeosztás. Pályázhatnak férfiak és nők. Fizetés törvényszerű. Határidő: 10 nap. Állás azonnal elfoglalandó. Kérvények Iskolaszékhez.

Dobrai református egyházközség pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett IV., valamint az újonnan szervezett V. sz. tanítói állásra. Fizetése: egyháztól évi 140—140 P, lakás vagy lakáspénz, többi államsegély. — Kötelessége törvényszerinti. Pályázati határidő három hét. Pályázatok Lelkészi Hivatalhoz küldendők.

Dobrácsapáti református előkönyörgő kántortanítói állás pályázati határideje 21 nappal meghosszabbíthatik. Pályázati hirdetmény a július 19. számban.

Az enesenési református egyházközség pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett III. sz. tanítói állásra. Pályázhatnak nők és férfiak. Javadalom az egyháztól 10%, a többi államsegély. Kötelessége a III—IV. vegyesosztályok tanítása és a belmissziói munkában segítés. Az

állás a választás után elfoglalandó. Pályázati határidő szeptember 21. Pályázati kérvények szabályszerűen felszerelve Református Lelkipásztori Hivatal, Encsentes, Szabolcs megye címre küldendők.

Forgolány református egyházközsége a lap folyó évi 16. számában az I. sz. *tanítói* állásra meghirdetett pályázatát szeptember hó 18-i határidővel meghosszabbítja.

Fülpös (Szatmár vm.) református egyházközség a „Debreceni Protestáns Lap” július 26-i számában közzétett pályázatot 15 napi határidővel megújítja.

Gemzse (Szabolcs vm.) református egyházközsége a lemondás folytán megüresedett II. sz. *tanítói* állásra pályázatot hirdet. Fizetés, kötelesség törvényszerű. Pályázati határidő: 15 nap. Jelölt nincs, nópályázók előnyben. — Kérvények Református Lelkipásztori Hivatal, Gemzse címre küldendők.

A **kaplonyi** egyházközség *kántortanítói* állására a pályázatok beadásának határideje szeptember 15-ig meghosszabbított.

Nyirtura református iskolája pályázatot hirdet a 20% helyi javadalmazású *tanítói* állásra és külön a katonai szolgálatot teljesítő *kántortanító helyettesítésére* 122 pengő havi fizetésre. Mindkét állásra nők is pályázhatnak. Szabályszerűen felszerelt kérelmek a megjelenéstől számított 21 napig adhatók be Református Iskolaszékhez, Nyirtura.

A **nyüvedi** református egyházközség a június 1-i, 11. számban közzétett pályázati hirdetésének határideje szeptember 6-ig meghosszabbított.

Sarkadkeresztúr református egyházközsége pályázatot hirdet 21 napos határidővel *kántortanítói* állására. Fizetés 30 értékegység helyi hozzájárulás és államsegély (új lakás és iskola). Kötelesség díjlevél szerint. Pályázatok Református Lelkeszi Hivatal címre küldendők.

A **szamostatárfalvai** református egyházközség katonai szolgálatra bevonulandó *tanítójának helyettesítésére* a szolgálat kétévi időtartamára pályázatot hirdet. Fizetés törvényszerű. Állás október 1-én elfoglalandó. Nők is pályázhatnak. Pályázatok a Szamostatárfalvai Lelkeszi Hivatalhoz (u. p. Csenger) küldendők. Határidő 21 nap.

Tiszaszöllős református egyházközsége pályázatot hirdet I. sz. *kántortanítói* állására. Helyi javadalom (hatvan értékegység) a következő: háromszobás lakás kerttel, melék helyiségekkel természetben, a régi búza- és fajárandóság helyett 24 értékegységnek megfelelő évi 504 P készpénz az illetményhivattaltól, 21 kat. hold szántóföld haszonélvezete természetben, melyből 10 holdnak adóit járulékaival, vízszabályozási illetékével javadalmas fizeti, a többi az egyház, hat nagy jóság utáni legeltetési jog. Megfelelő államsegély. Kötelességek: a rábizott osztályoknak, ismétlősöknek is tanítása, lelkész szószéki helyettesítése, egyházi énekkar, vasárnapi iskola, ifjúsági egyesület vezetése, belmiszteri, egyháztársadalmi, kulturális munkában részvétel, az összes kántori teendők végzése. Pályázati határidő 21 nap, állás szeptemberben miniszteri jóváhagyás mellett elfoglalandó. Kérvények válaszbelveges borítékkal tiszaszöllősi református lelkészhez küldendők.

Törökszentmiklósi református egyházközség pályázatot hirdet két, miniszteri jóváhagyástól függően nyugdíjazás folytán megüresedő *nótanítói* állásra és egy, ugyancsak miniszteri engedélyezéstől függően újjászervezendő *tanítói* állásra. Miniszteri jóváhagyás elmaradása esetén kártérítés nem igényelhető. Fizetés törvényszerű. Kötelesség a rábizott osztály vezetésén kívül a két *nótanítói* állásnál leányegyesületi munkában való részvétel. Pályázati határidő 21 nap. Pályázati kérvény Református Iskolaszék, Törökszentmiklós címre küldendő.

A **vésztői** református egyházközség pályázatot hirdet egy 33 értékegységű *tanítói* állásra, melynek javadalma még négy esztendeig készpénzben fizetetik. Pályázati határidő 21 nap.

TARTALOM:

Révész Imre: A föld törvénye és a vetőmag törvénye
U. S.: Isten üzenete az új kenyérrel
Hírek az egyházmegyéből — Irtdalom — Külömfélék —
Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetmények —
Hirdetések.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1942—2123

TANKÖNYVEK FÜZETEK ISKOLASZEREBEK

LEGNAGYOBB RAKTÁRA

A

Méliusz

KÖNYVKERESKEDESBEN

Debrecen, Ferenc József-út 26.

Kívánatra árjegyzéket díjtalanul küld.

**MAGYAR ÁLTALÁNOS
HITELBANK**

DEBRECENI FIÓKJA

Plac-utea 45—47. Telefon: 23-70., 23-71.
FOGLALKOZIK A BANKÜZLET MINDEN ÁGÁVAL

DEAK FERENC úriszabó, magyar ruha készítő és papiszabósága. **Hódmezővásárhely**, IV., Feleki-u. 46. szám.

Az országos híró Szántó I.-nek 1935. óta haláláig volt palást-, tógakészítő mestere. Készíttek ORLE-formába szövetselyempalástot, süveget, tógát, övet, papi mellényt. Régit felújított. Felvidéki, erdélyi Tiszteletes Uraknak, nem ORLE-formájú palástjait mérsékelt áron átalakított ORLE-formába. Elismerő- és ajánlólevelekkel, mintákkal szolgál. Pontos időben, portómentesen szállított elismert finom anyagokból és szép munkával. Református iparos.

Lelkész urak figyelmébe!!!

RÓZSÁSSY JÓZSEF építési vállalkozó templomépítési, tatarozási és tervezési vállalata tájékoztató költségvetésekkel, tervekkel, szaktanácsokkal díjmentesen

szolgál, helyszínre leutazik.

Káivnista cég!

Vállalati összegének 2—5%-át a református lelkészárvaik javára adja Számos elismerő és kiténtető bizonyítványok.

Tiszalók.

Postafiók 11.

Belvárosi Takarékpénztár Rt. fiókja, Debrecen

Ferenc József-út 53. Telefon: 28-40, 19-52.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával:

betétek elhelyezése kölcsönök folyósítása
értékpapírok vétele és eladása.

REFORMÁTUS

**PAPI
PALÁST
ÉS SÜVEG**

KÉSZÍTÉSE

ELSŐRENDÜ

KIVITELBEN

**FÉNYES
ILONA**

RIMASZOMBAT

